

Stuurgroep Management Watercrises en Overstromingen

Agendapunt 46.03b	Eindrapportage programma WAVE Bijlagen: jaarverslag 2021, inclusief eindafrekening
1. Datum / tijd	30 juni 2022, 15 minuten
2. Indienende organisatie en contactpersoon	Programma WAVE, gemandateerd opdrachtgever Edith van der Reijden Programmamanager WAVE, Marcel Matthijse
3. Doel agendering	Ter kennisname en besluitvorming
4. Voorgesteld besluit	<p>Aan de SMWO wordt voorgesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Kennis te nemen van het jaarverslag WAVE activiteitenplan 2021.</i> - <i>Kennis te nemen van de financiële eindafrekening WAVE activiteitenplan 2021. Conform de getekende overeenkomst SMWO_45.10 bedraagt de eindafrekening voor de veiligheidsregio's en RWS elk € 14.565,24.</i> - <i>De noodzaak voor continuering van een samenwerkingsplatform voor de voorbereiding van watercrisis te onderschrijven en de veiligheidsregio's te verzoeken om voor 1 januari 2023 een voorstel over te doen over de vorm waarin de samenwerking geborgd kan worden. Totdat moment zal vanuit VR Zeeland de coördinatie worden geborgd.</i> - <i>Alle betrokken partijen verzoeken om de komende jaren de verdere voorbereiding op een watercrisis gezamenlijk ter hand te blijven nemen.</i>
5. Aanleiding / urgentie	Conform vorige besluitvorming
6. Samenvatting inhoud	<p>Vanwege de opgelopen achterstand door de Covid-19 crisis hebt u in WAVE2020 besloten het programma met één jaar te verlengen. Ook in 2021 zijn de gevolgen van de Covid-19 crisis merkbaar geweest op de voortgang.</p> <p>De door WAVE toegezegde producten zijn opgeleverd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Handreiking herstel en continuïteit Samenleving • Rapportage bovenregionale impactanalyse <p>Van het aanbod aan veiligheidsregio's om de E-learning module voor de regio's (binnen een stroomgebied) toepasbaar te maken is, veelal omdat hiervoor de tijd ontbrak, geen gebruik gemaakt.</p> <p>Verder is vooral afgelopen jaar tijd geïnvesteerd in de afstemming met o.a. de IMPRO (ROR2 en inmiddels ROR3), Deltaprogramma en het beantwoorden van vragen vanuit diverse partijen.</p> <p>Inmiddels zijn 19 van de 25 regionale impactanalyses op de website SMWO beschikbaar zijn. Van de nog ontbrekende impactanalyses is bekend dat hieraan wordt gewerkt (Haaglanden, Rotterdam-Rijnmond, Utrecht, Midden- en West-Brabant, Brabant-Noord, Drenthe).</p>

	<p>Het vele werk dat afgelopen jaren vanaf de start van het project Water en Evacuatie en daarna WAVE is gedaan heeft een schat aan informatie en praktische tools gegeven. Het is zaak om deze niet 'in de kast' te laten verdwijnen. Met name het in stand houden van de samenwerkingsstructuren is hierbij belangrijk. Vandaar dat in het eindverslag gevraagd wordt om vooral dit te borgen.</p> <p>Aangezien de preparatie op crisisbeheersing (ook) bij overstromingen primair een verantwoordelijkheid is van veiligheidsregio's ligt hier een eerste verantwoordelijkheid om hiervoor een structurele vorm in te richten. Vanuit de coördinatiegroep SMWO wordt deze behoefte uitdrukkelijk onderschreven waarbij gedacht wordt om de huidige structuur -een kerngroep (nu realisatieteam) samengesteld uit diverse betrokken partijen, en een waternetwerk waarin partijen kennis, informatie en praktijk delen- zoveel mogelijk te behouden.</p>
7. Afstemming	Het onderwerp is besproken in de coördinatiegroep SMWO 16 juni 2022, op basis van het afsluitende jaarverslag.
8. Financiële gevolgen	De eindafrekening van het WAVE activiteitenplan 2021 valt binnen de kaders van de eerder vastgestelde overeenkomst. Mochten er voor de structurele samenwerking financiële middelen nodig zijn, dan komt dat aan de orde bij de behandeling van het voorstel voor de structurele samenwerking (zie punt 11).
9. Politiek bestuurlijke aandachtspunten	Zoals in het Deltaprogramma is aangegeven vraagt de voorbereiding op overstromingen en wateroverlast blijvende aandacht vanuit alle crisispartners (algemene kolom en waterkolom). Die voorbereidingen - waaronder het gezamenlijk oefenen - is ook een onderdeel van de wettelijke zorgplicht waterkeringen.
10. Communicatieve acties	Het afsluitende jaarverslag aanbieden aan alle betrokken partijen.
11. Vervolgtraject	De veiligheidsregio's verzoeken een voorstel aan de SMWO voor te leggen voor het voortzetten van de samenwerking in structurele vorm vanaf 1 januari 2023.

AFSLUITEND JAARVERSLAG 2021

Inhoud

Inleiding	2
Jaarverslag 2021	3
Hoe verder?	3
Activiteiten 2021	4
Financieel.....	6
Toelichting:	6
Bijlage 1: Financiële overzichten	0
Totaal overzicht uitgaven programma WAVE tot en met 2021	0
Toegewezen bijdragen	0

Inleiding

Nadat de Covid-19 crisis in 2020 een vertraging gaf in de uitvoering van het programma WAVE2020 heeft het directeurenoverleg SMWO besloten om het programma met 1 jaar te verlengen. Hiervoor is een activiteitenplan vastgesteld dat in 2021 uitgevoerd is. In deze rapportage wordt ingegaan op de uitvoering van de activiteiten, waar we zijn gekomen en vooral welke uitwerkingen er verder nog wenselijk zijn.

Wat het project Water en Evacuatie en het programma WAVE de afgelopen jaren hebben opgeleverd biedt handvatten om beter voorbereid te zijn op de watercrises. Met de overstroming in Limburg in 2021 blijkt dat voorbereiding meer dan ooit noodzakelijk is. Samenwerking tussen partijen is hierbij van groot belang. Dat is ook de rode draad in alle handreikingen die zijn gemaakt: zorg dat gezamenlijk de juiste acties worden genomen.

Met alle opgeleverde producten kunnen niet alleen veiligheidsregio's maar alle watercrisispartners gezamenlijk aan de slag. De uitdaging ligt in de regio's om te komen tot de beste toepasbare set aan maatregelen/handlingsperspectieven om de gevolgen van een watercrises te beperken. Niet alleen als het gebeurt maar ook preventief zorgen dat de gevolgen beperkt blijven. Ook als de overstroming buiten de eigen regio plaatsvindt.

Koppeling met klimaatadaptatie, ruimtelijk inrichting en gebruik van gebieden maar ook inventieve waterbestendige voorzieningen in infrastructuur zullen de uitdagingen worden in de toekomst. Het voorkomen van een overstroming zal prioriteit moeten blijven, maar de klimaatverandering leidt tot onvoorziene situaties waarbij een overstroming niet voorkomen kan worden. Laten we vooral ons richten op het beperken van gevolgen voor de samenleving en zorgen dat na een overstroming terugkeer naar een normaal dagelijks leven van alle betrokkenen mogelijk is.

Jaarverslag 2021

Veiligheidsregio's zijn in 2021 regelmatig aangesproken op het gereedkomen van de eigen impactanalyses. In de bijlage staat het meest recente overzicht. Het grootste deel van de veiligheidsregio's heeft hun impactanalyse gemaakt. Dit geeft niet alleen voor hen maar ook voor andere partijen een basis voor maatregelen en beleid. We hebben gezien dat in een aantal gebieden de impactanalyses meegenomen worden in de ontwikkeling van klimaatbeleid.

In 2020 is de E-learning module Waterveiligheid gereed gekomen voor het verzorgingsgebied van het Hoogheemraadschap Hollands-Noorderkwartier. Deze module is aangeboden aan alle veiligheidsregio's en beschikbaar in de E-learning omgeving van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV voorheen IFV). Wij hebben de veiligheidsregio's aangeboden om de module voor het eigen gebied aan te passen. Hiervan is echter geen gebruik gemaakt.

De programma ondersteuning vanuit Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is in Q3 weggevallen doordat betrokkene een andere functie kreeg. Besloten is, gezien de korte tijd, om geen opvolger meer te zoeken. De beschikbare capaciteit van het realisatieteam was gedurende het jaar beperkt. Met uitzondering van de programmamanager bestond dit team uit vertegenwoordigers van veiligheidsregio's Zuid-Holland-Zuid en Zaanstreek-Waterland, een vertegenwoordiger vanuit het Watermanagementcentrum, een vertegenwoordiger van DCC I&W en een vertegenwoordiger vanuit Rijkswaterstaat. Het ministerie van J&V was agendalid. Er is geen vertegenwoordiger vanuit de waterschappen aangesloten dit jaar.

Hoe verder?

Geconstateerd moet worden dat ondanks het jaar verlengen niet alle ambities van het primaire programma WAVE2020 zijn gerealiseerd. Aanvullend aan de impactanalyse ligt er bij de veiligheidsregio's nog de opdracht voor het, samen met betrokken partners, vaststellen van handelingsperspectieven. Op basis van deze regionale handelingsperspectieven kan een landelijk uitvoeringsplan worden opgesteld als aanvulling op het Landelijk Crisisplan Hoogwater en Overstromingen.

Maar ook de Impactanalyses, regionaal en landelijk, moeten periodiek worden bijgesteld. Koppeling met de processen van de ROR en herziening van beschermingsniveaus van waterkeringen is hierbij aan te bevelen.

Wat betreft de ontwikkeling van datakoppelingen, GEO/GIS analyses (o.a. rekenregels/algorithmes) wordt geadviseerd dit enerzijds binnen de ontwikkeling van de Landelijke Voorziening Overstromingsinformatie(LVO) te borgen en anderzijds binnen de generieke ontwikkeling van GEO/GIS data gebruik binnen de veiligheidsregio's (GEO4OOV en ontwikkeling KCR2).

Niet in de laatste plaats is het structureel (zoveel mogelijke gezamenlijk) opleiden, trainen en oefenen van functionarissen om voorbereid te zijn op een crisis als gevolg van overstromingen nodig. De E-learning module die WAVE samen met Noord-Holland heeft ontwikkeld, zou hiervoor een eerste stap voor kunnen zijn.

Het instellen van een structurele werkvorm, onder aansturing van de SMWO, betekent dat de aandacht voor de gevolgen van een overstroming bij alle betrokken partijen aanwezig blijft. Eén gezamenlijk platform voor crisisbeheersing bij overstromingen, waar uitvoerende partijen die bij een overstroming een taak hebben, op dit onderwerp samenwerken aan concrete activiteiten, blijft noodzakelijk.

Activiteiten 2021

Activiteit:	Bovenregionale Impactanalyse
Ondersteunen afronden regionale impactanalyses	Van dit aanbod is ook in 2021 geen gebruik gemaakt.
Ontsluiten data vanuit regionale impactanalyse naar landelijke beelden	Hiertoe is een extern bureau ingehuurd om de basis data te ontsluiten.
Opstellen landelijke Impactanalyse	Er is een rapport opgesteld over de bovenregionale impactanalyse van 17 bresscenario's. Hierbij is met name gekeken naar mogelijke gevolgen voor niet overstromde delen direct grenzend aan overstroomd gebied maar ook impact op andere delen van Nederland.

Activiteit:	Handreikingen
Verplaatsen mens, dier en vitale goederen	In samenspraak met Rijkswaterstaat is gekozen om een tool te ontwikkelen die betrokken partijen helpt bij het bepalen van een juiste evacuatiestrategie. Het gaat hierbij om het in beeld brengen van de tijdsduur van een evacuatie, de beste wegen waarlangs een evacuatie kan plaatsvinden vanuit een onveilig naar veilig gebied. Met name de verkeersinfrastructuur en capaciteit hiervan speelt een belangrijke rol. Rijkswaterstaat heeft besloten om de ontwikkeling in gang te zetten en de tool, zodra gereed, ter beschikking te stellen aan voor evacuatie verantwoordelijke partijen, zoals veiligheidsregio's. In 2022 wordt gestart de ontwikkeling van de tool. Hiervoor is Fieldlab, een samenwerking van de 6 zuidelijke veiligheidsregio's gevraagd als uitvoerende partij. Zij zijn bezig met de ontwikkeling van een Digitwin omgeving die als basis voor de tool ingezet kan worden. Voor de ontwikkeling van de tool wordt ook de TU Delft actief betrokken.
Continuïteit en herstel samenleving	In 2021 is de Handreiking Herstel en Continuïteit Samenleving gereed gekomen. Deze is bij de overstromingen in Limburg versneld aan betrokken veiligheidsregio's beschikbaar gesteld. De handreiking is te vinden op het kennisplein IFV .

<p>E-learning module</p> 	<p>Gezien de beperkte capaciteit die in 2021 binnen het realisatieteam maar ook binnen veiligheidsregio als gevolg van de Corona crisis, is geen aanvulling op gerealiseerd. Wel zijn een aantal veiligheidsregio's geïnteresseerd om de module voor hun overstromingsscenario's aan te passen. De E-learning wordt aangeboden bij NIPV leergangen.</p>
--	---

<p>Activiteit:</p>	<p>Continueren/intensiveren/uitbreiden samenwerking veiligheidsregio's, waterpartners en externe partijen</p>
<p>Waternetwerk</p>	<p>Het waternetwerk is in maart 2021 digitaal bijeen geweest.</p>
<p>IMPRO</p>	<p>Voor de Implementatie Richtlijn Overstromingsrisico's is in 2021 door de programmamanager meegewerkt aan het opzetten van de nieuwe rapportage cyclus en gekeken naar de rol van veiligheidsregio's daarin.</p>
<p>Overig</p>	<p>Verder zijn er contacten onderhouden met de SCOR (Samenwerking Crisisbeheersing Overstroming Randstand), het programma Watercrises Noord-Holland, het Deltaprogramma Vitaal en kwetsbaar, de SMWO (coördinatiegroep en directeurenoverleg), het WTEc, ministeries en provincies. Het programma heeft gefunctioneerd als contactpunt tussen zowel veiligheidsregio's onderling als ook externe partijen en veiligheidsregio's.</p>

Financieel

Zoals hierboven al aangegeven is door diverse omstandigheden en zeker de Covidcrisis de uitvoering van activiteiten beperkt. Dit heeft er toe geleid dat in 2021 een aantal zaken niet konden worden uitgevoerd en derhalve geen kosten zijn gemaakt. Hieronder een overzicht van de uitgaven per activiteit zoals vermeld in het activiteitenplan 2021.

Activiteit	Leverancier / jaar	2021
1 Continuëren, intensiveren, uitbreiden samenwerking veiligheidsregio's, waterpartners en externe partijen en instandhouding programma	Veiligheidsregio Zeeland	105.757,20
	Veiligheidsregio Zaanstreek - Waterland	22.476,96
2 Bovenregionale impactanalyse	Safety Consulting & Technology	5.566,00
3 Opstellen handreikingen	Plan-B Crisismanagement	22.990,00
	Clownfish Creatieve Communicatie	8.985,12
4 Handlingfee IFV	Handeling fee	5.612,94
Eindtotaal		171.388,22

Toelichting:

1. Continuëren, intensiveren, uitbreiden samenwerking veiligheidsregio's, waterpartners en externe partijen en instandhouding programma.

Hierin zijn de kosten van het programma opgenomen. Fysieke overleggen zijn tot een minimum beperkt gebleven waardoor geen kosten voor huur accommodaties zijn gemaakt. Door het vertrek van de programma ondersteuner (inhuur VR Zaanstreek-Waterland) en het niet invullen hiervan door de programmamanager meer tijd besteedt aan de continuering van het programma. Tevens zijn de extra uren voor het opstellen van de rapportage bovenregionale impactanalyse op dit punt verwerkt.

2. Bovenregionale impactanalyse

Hiervoor is SafetyCT ingehuurd om een data analyse te maken en kaarten op te leveren met hotspots in de 17 geïdentificeerde significante bressscenario's. De rapportage 'Bovenregionale Impactanalyse' is binnen het programma opgesteld. De extra uren van de programmamanager zijn opgenomen onder .

3. Opstellen handreikingen

De handreiking herstel en continuïteit samenleving, die gepland stond voor 2020, is begin dit jaar afgerond en opgeleverd. Hiervoor is externe ondersteuning geleverd door het bureau PlanB crisismanagement. Opmaak, lay-out en digitale vormgeving t.b.v. de website is verzorgd door bureau Clownfish.

4. Handlingsfee IFV/NIPV

Door de lagere uitgaven is de handlingsfee van het IFV/NIPV ook lager uitgevallen dan eerder geraamd.

Bijlage 1: Financiële overzichten

Totaal overzicht uitgaven programma WAVE tot en met 2021

Leverancier / jaar	2018	2019	2020	2021	Eindtotaal
Veiligheidsregio Zeeland	51.322,15	87.337,80	12.000,00	105.757,20	256.417,15
Plan-B Crisismanagement	11.774,04	26.967,89	5.896,94	22.990,00	67.628,87
Veiligheidsregio Hollands Midden	12.100,00	23.209,62	2.299,00		37.608,62
HKV Lijn in Water BV		25.410,00			25.410,00
Clownfish Creatieve Communicatie	1.064,86	4.092,89	10.680,97	8.985,12	24.823,84
Veiligheidsregio Zaanstreek - Waterland				22.476,96	22.476,96
IFV		17.976,00			17.976,00
Handeling fee	3.440,84	7.589,39	931,01	5.612,94	17.574,18
Safety Consulting & Technology				5.566,00	5.566,00
Meet & Discover - Station 033 Seats2meet		196,27	1.812,13		2.008,40
Multigift Relatiegeschenken B.V.		720,95			720,95
Veiligheidsregio Utrecht - GHOR		272,35			272,35
Restaurant de Proeverij		265,00			265,00
Uytewaal Catering	202,16				202,16
Watersnoodmuseum		180,00			180,00
Eindtotaal	79.904,05	194.218,16	33.620,05	171.388,22	479.130,48

Toegewezen bijdragen

Toegewezen bijdragen WAVE periode 2018 – 2020

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, beschikking 11 april 2022, nr IENW/BSK-2022/74220	100.000,00
Rijkswaterstaat, email J. Verweij Programmamanager Crisismanagement en Informatievoorziening Water	125.000,00
Veiligheidsberaad vergadering d.d. 6 oktober 2017, agendapunt 5	225.000,00

Verdeling additionele kosten project WAVE in 2021

Restant budget WAVE2020	142.257,44
Besluit directeur RWS dhr S. Winckels d.d. 24 maart 2022, garantstelling tot maximaal € 41.000	14.565,24
Besluit agendacommissie RCDV garantstelling voor extra uitgaven 2021, tot maximaal € 45.000	14.565,24

479.130,48

Bij brief van 9 april 2021 is een tussenrapportage gezonden aan het Ministerie van IenW en aan Rijkswaterstaat over de periode 2018-2020.